

FATE elismerések

A Faipar Fejlesztéséért kitüntetés

Fekete Lajos 1968-ban szerzett villamosmérnöki oklevelet a Budapesti Műszaki Egyetemen. 1968-tól a Mátravidéki Hőerőműben dolgozott. 1971-ben került a FALCO Rt. jogelődjéhez, ahol az akkor épülő forgácslapgyár üzembehelyezésében jelentős szerepe volt. Az üzem beindítása után üzemeltetési, fejlesztési feladatokat látott el. 1980-tól a vállalat főmérnökeként, 1991-től vezérigazgatóként látja el feladatát.

Irányításával történt a FALCO gazdasági társasággá való átalakítása, a termékszerkezet racionalizálása, a gazdaságos működés feltételeinek biztosítása és a privatizálás. Irányítása alatt a FALCO Rt. megerősítette piaci pozícióját és eredményesen gazdálkodik.

Fekete Lajost kiemelkedő szakmai tevékenységéért az Egyesület elnöksége a Faipar Fejlesztéséért kitüntetésben részesítette.

Fáy Mihály díj

Szántó Dezső 1975-ben szerzett villamosmérnöki oklevelet a Budapesti Műszaki Egyetemen. Ezt követően a egyetem Nagyfeszültségtechnikai Tanszékén, majd a Villamosipari Kutató Intézetben tudományos munkatársként tevékenykedett. 1978-tól a Mohácsi Farostlemezgyárban dolgozott különböző beosztásokban, 1988-ban a gyár műszaki főmérnöke lett.

1990-től a gyár igazgatója, 1992 óta vezérigazgatója. Irányítása alatt a részvénytársaság jelentős eredményeket ért el, kiemelkedő jelentőségű fejlesztéseket hajtottak végre. Szakmai publikációs tevékenysége igen jelentős.

Szántó Dezsőt kiemelkedő szakmai tevékenysége elismeréseként az Egyesület elnöksége Fáy Mihály díj kitüntetésben részesítette.

Örökös tagság

Dr. Pluzsik András a Faipari Tudományos Egyesületben évtizedeken át kifejtett tevékenysége elismeréseként az Egyesület közgyűlése örökös taggá választotta.

Lugosi Armand díj

Dr. Wittmann Gyula faipari mérnök tudományos tevékenységét 1967-ben a Faipari Kutató Intézetben kezdte. Fontosabb kutatási területei közé tartozott a fenyő fűrészáru lombos faanyaggal való helyettesítésének lehetőségei, a rétegelt-ragasztott faszerkezetek hazai gyártásának és alkalmazásának meghonosítása, valamint a fa építőelemek gyártása és alkalmazása.

1990-től az AGROKOMPLEX Ipari Rt-nél fejlesztési mérnöki beosztásban dolgozott. Feladatkörébe tartozott a fa tartószerkezetek és a faházak szerkezeti megoldásainak fejlesztése, irányítása. 1992-ben került az Erdészeti és Faipari Egyetemre, ahol eleinte tudományos tanácsadó, később egyetemi docens, jelenleg egyetemi tanári munkakörben dolgozik. Szakmai publikációs tevékenysége jelentős.

Dr. Wittmann Gyulát kiemelkedő oktatói és publikációs tevékenységéért az Egyesület elnöksége Lugosi Armand díj kitüntetésben részesítette.

Szabó Dénes díj

Friedrich Árpád 1967-ben szerzett faipari mérnöki oklevelet a soproni Erdészeti és Faipari Egyetemen. Ezt követően elméleti ismereteit gyakorlati tapasztalatokkal a Fertődi Faipari Szövetkezetben egészítette ki. 1971-től a Handler Nándor Szakképző Iskola elődjénél kezdte meg tanári munkáját. 1975-ben mérnök-tanári oklevelet szerzett. Ezt követően a faipari elméleti és gyakorlati képzés irányítása és szervezése volt a feladata. 1988-tól a szakközépiskolai és technikusképzés is feladatává vált. 1997-től faipari ágazatvezetőként a faipari szakképzést és egy korszerű faipari tanműhelyt irányít.

Friedrich Árpádot kiemelkedő oktatói tevékenységéért az Egyesület elnöksége Szabó Dénes díj kitüntetésben részesítette.

FMK Tanévnyitó ünnepség

A Faipari Mérnöki Kar szeptember 7-én tartotta szokásos tanévnyitó ünnepségét. Mint minden évben, idén is számos új taggal bővült a Kar hallgatóinak népes tábora. Sor került két tiszteletbeli doktori (Dr.h.c.) cím és számos egyéb kitüntetés, elismerés adományozására is.

Az ünnepséget Dr. Winkler Andrásnak, az Egyetem általános rektorhelyettesének, a Doktori Iskola vezetőjének köszöntője nyitotta meg. A rektorhelyettes úr a tőle megszokott, közvetlen hangvételű mondatokkal köszöntötte a Kar oktatóit és hallgatóit, különös tekintettel az elsőévesekre. Ezt követően Dr. Molnár Sándornak, a Kar dékánjának ünnepi beszéde hangzott el, melyben szót ejtett a Faipari Mérnöki Kar jelenlegi helyzetéről, a problémákról és örömeiről, valamint ismertette az új tanévben a Kar előtt álló feladatokat is.

Ezt követően a tiszteletbeli doktori címek adományozására került sor. E magas rangú kitüntetésben idén Dr. Rudolf Patt, a Hamburgi Egyetem, és Dr. Helmut Resch, a Bécsi BOKU egyetem professzorai részesültek, tudományos munkásságuk, és a Nyugat-Magyarországi Egyetem oktatási és kutatási munkáját nagyban elősegítő, áldozatos munkájuk elismeréseképpen.

Sok évtizedes munkásságuk és az Egyetem, illetve a Faipari Mérnöki Kar Kar fejlődését, oktató és tudományos munkáját segítő hatékony és eredményes közreműködésükért további öt kolléga kapott elismerést. Kormos Ernő, c. egyetemi docens, a Balaton Bútorgyár nyugalmazott vezérigazgatója a Nyugat-Magyarországi Egyetem Díszpolgára kitüntetését, míg Palkovics János okl. erdőmérnök, a vancouveri Alumni Association aktív elnöke és Dr. Alpár Tibor okleveles faipari mérnök, c. egyetemi docens Nyugat-Magyarországi Egyetemért Emlékérem kitüntetését vehetett át. Pro Universitate Soproniensi kitüntetésben részesült Nagy Alajos vezérigazgató, Dr. Várallyay Csaba okl. faipari mérnöknek, az ERDÉRT Rt. fejlesztési igazgatójának pedig címzetes egyetemi docensi oklevelet adományozott az Egyetem Tanácsa. Nyerges Éva okl. faipari mérnök, a *Hirfa* c. kiadvány szerkesztője Nyugat-Magyarországi Egyetemért Sajtódíjat kapott, amit ezen a rendezvényen vehetett át.

Az egyetem jelenlegi és közelmúltban végzett hallgatói közül is többen részesültek elismerésben, kiemelkedő tanulmányi eredményük, illetve diáktársaik érdekében kifejtett áldozatos munkájuk elismeréséül. Alma Mater Emlékérmet kapott a tavaly végzett Horváth Balázs okl. faipari mérnök, és Zakár Anikó belsőépítész tervező művész. Simon Nóra okl. könnyűipari mérnök-hallgató matematikai statisztika illetve fizika tárgyakból nyújtott kiemelkedő eredményeiért Dr. Dr. h.c. Kozák Antal, a vancouveri British Columbia Egyetem ny. egyetemi tanára, illetve Lux András okleveles kohómérnök az egyetem volt hallgatója és docense felajánlásai alapján jutalomban részesült. Az utóbbi, Dr. Verő József emlékének ajánlott díjat Dr. Szőke László okl. kohómérnök, c. egyetemi tanár nyújtotta át, aki egyben röviden megemlékezett a néhai akadémikus munkásságáról is. Köztársasági Ösztöndíjban az idei tanévben Hantos Zoltán, Horváth Miklós, Kocsis Zoltán és Elek Zoltán okl.

faipari mérnökhallgatók és Rabie Anisz építész hallgató részesült.

A kitüntetések és díjak átadását követte az első évfolyamos hallgatók hagyományos eskütétele. Dr. Molnár Sándor dékán az idei évben 9 okl. könnyűipari mérnök, 36 faipari mérnök, 43 okl. faipari mérnök, 12 építész, 18 formatervező és 15 gazdasági informatikus hallgató kezét szoríthatta meg első ízben (a számok a levelező hallgatókat nem tartalmazzák.) A tanulmányaikat most kezdő diákok avatásával ért véget a tanévnyitó ünnepség, és vette kezdetét a Kar fennállásának negyvenharmadik, a faipari mérnökképzés történetének pedig negyvennyolcadik tanéve.

Tiszteletbeli Doktori címet kapott:

Prof. Dr. Rudolf Patt

Rudolf Patt 1941. április 15-én született Altenhundenben. Erdészeti tanulmányait Münchenben, faipari tanulmányait Hamburgban végezte. 1967-ben szerzett fagazda diplomát Hamburgban. 1975-ben habilitált ugyancsak Hamburgban. 1977 óta egyetemi tanár.

Rudolf Patt 1984 óta dolgozik együtt egyetemünk Faipari Mérnöki és Erdőmérnöki Karával. Mint az Universitát Hamburg egyetemi tanára Prof. Liese Walter segítőtársaként kezdte meg a szakmai együttműködést egyetemünkkel. 1984 óta számos tanulmányutat szervezett a hamburgi hallgatók részére Sopronba és Magyarországra, valamint irányította a soproni oktatók illetve hallgatóink tudományos munkáját a Hamburgi Egyetemen. Különösen a farostlemezgyártás, száraz eljárású farostlemezgyártás, a gipszkötésű farostlemezek és forgácslapok, valamint cellulózgyártás területén folytatott közös kutatásokat soproni kollégáival.

Rendszeres résztvevője a Faipari Mérnöki Kar nemzetközi konferenciáinak. 1991 óta évente tart előadásokat Sopronban, melyek közül különösen az új farost-

lemezgyártási és cellulózgyártási technológiák népszerűek. A soproniakkal közös kutatómunkái publikációk formájában állnak a szakközönség rendelkezésére.

Tudományos munkásságát 220 tanulmányban jelentette meg. 20 bejelentett és elfogadott találmánya van, melyek közül különösen fontos a környezetbarát cellulóz feltárás ASAM eljárással. Eddig több, mint 50 doktori cselekmény vezetője volt német és külföldi hallgatóknál. Külföldön (Mexikó, Chile, Ausztria, Svájc, Magyarország) végzett kutatómunkái elismertek.

12 éve az Erdészeti és Faipari Egyetem, illetve jogutódja, a Nyugat-Magyarországi Egyetem és az Universitát Hamburg közötti együttműködés vezetője hamburgi részről. Jelenleg az Universitát Hamburgon a faipari kémiai technológia professzora és a Faanyagtudományi Központ igazgatója.

A Soproni Egyetem a két intézmény közötti együttműködés keretében végzett munkájáért és a fatudományok területén elért eredményeiért *Pro Universitate Soproniensi* kitüntetésben részesítette 1998-ban.

Prof. Dr. Helmuth Resch

Helmuth Resch 1933. május 22-én született Bécsben. Tíz éve a bécsi Universitát für Bodenkultur (BOKU) professzora. 1992-től 2001-ig a Bécsi Agrártudományi Egyetem Fatudományi és Fatechnológiai Intézetének vezetője, egyúttal az ausztriai faipari mérnöképzés és faipari tudományos kutatások irányítója volt. A Faipari Mérnöki Karnak az intézettel korábban kialakult, egyes szakterületekre irányuló kapcsolatait hivatalba lépésével intézményi szintűre fejlesztette. A Kar 1990-es évek elején megindult képzés- és tanterv-fejlesztési munkálataiban jelentős segítséget nyújtott. Konzultációi során a több amerikai egyetemen (Berkeley, Oregon State University, State University of New York), valamint Ausztriában szerzett faipari képzési és kutatási tapasztalatait adta át.

Saját szakterületén, a vákuumszáritás és faanyag nemesítés területén végzett kutatásairól számos alkalommal tartott vendégelőadóként előadást. A Kar több hallgatója számára résztanulmányok végzését szervezte meg a

BOKU faipari mérnöki szakán, és a doktorandusz hallgatók számára is lehetővé tette tanulmányik illetve kutató munkájuk részbeni elvégzését a BOKU Fatudományi és Fatechnológiai Intézetében. A Faipari Mérnöki Kar tudományos rendezvényein minden alkalommal készséggel képviselte intézményét, széles nemzetközi ismertségét felhasználva segítette a résztvevők körének bővítését.

Tudományos életpályáját több mint száz publikációja fémjelzi, melyeket a szakma rangos nemzetközi tudományos folyóirataiban tett közzé.

Elnöke volt a Society of Wood Science and Technology-nak, ma is tisztségviselő a Forest Products Research Society-ban, valamint soros elnöke a COST Sector Group Wood Technology in the Forests and Forestry Products testületnek. Ebben szorosan együtt dolgozik a Faipari Mérnöki Kar több, a COST-ban szerepet vállaló oktatójával, kutatójával.

Tudományos fokozatot szerzett:

Dr. Fehér Sándor PhD.

Az értekezés címe:

***Mechanikai sebzések hatása az ezüst hárs (*Tilia argentea* Desf.)
és a szürke nyár (*Populus x canescens* (Ait.) Smith) anatómiai, fizikai és mechanikai tulajdonságaira.***

Fehér Sándor 1961. január 7-én született Tiszafüreden. Középiskolai tanulmányait követően 1984-ben az Erdészeti és Faipari Egyetem (a mai Nyugat-Magyarországi Egyetem) Faipari Mérnöki Karán szerzett faipari mérnöki diplomát, majd 1986-ban az Erdőmérnöki Karon okleveles erdőmérnöki diplomát. Felsőfokú tanulmányainak befejezése után a Nyugat-Magyarországi Egyetem Faanyagtudományi Intézetében kezdett dolgozni, mint tanszéki mérnök. Jelenlegi beosztása: egyetemi docens.

Doktori disszertációját 2003-ban védte meg. Oktatási feladatai közé tartozik a Faanyagismerettan I., II.

és III. c. tantárgyak gyakorlatainak vezetése az okl. faipari mérnök hallgatók, ill. a faipari mérnöki kiegészítő szak hallgatói részére. 2004-től az okl. könnyűipari mérnök hallgatóknak a Faipari és papíripari nyersanyagok, az erdőmérnök hallgatóknak pedig a Faanyagismerettan tantárgyak előadásait, ill. gyakorlatait is tartja. Fő kutatási területe a faanyagok anatómiai jellemzőinek kapcsolata a fizikai és mechanikai tulajdonságokkal. Rendszeresen publikál mind a hazai, mind a nemzetközi szakmai lapokban. Az oktatási és kutatási tevékenységen kívül a Faanyagtudományi Intézet Anyagvizsgálati Laboratóriumának is a vezetője.

Dr. Fehér Sándor jelenleg egy éves kutatói ösztöndíjjal Japánban, az Akita Megyei Egyetem Fatechnológiai Intézetében tartózkodik.

dr. Molnárné Dr. Hamvas Livia PhD.

Az értekezés címe:

A faextraktanyag - fémion kölcsönhatás vizsgálata

Hamvas Livia Budapesten született 1951. december 13-án. Kémiai tanulmányait 1970 és '75 között végezte az Eötvös Lóránd Tudományegyetem, TTK, Vegyész Szakán. 1981-ben „Summa cum laude” minősítéssel Gyógyszeranyagok egyetemi doktori fokozatot szerzett a Semmelweis Orvostudományi Egyetem Gyógyszerész Karán. 1975 és 1984 között Budapesten, a Richter Gedeon Vegyészeti Gyárban analitikus vegyész-ként dolgozott. Tudományos kutatómunkát végzett a hemin és különböző kobalaminok komplexkémiai és vékonyréteg-kromatográfiás vizsgálata témakörében.

1984-ben egy rövid ideig a Győr-Moson-Sopron Megyei Talajérőgazdálkodási Vállalatnál technológus munkakörben dolgozott, majd 1984 és 1987 között a Soproni Faipari Vállalatnál volt vegyész-technológus. Itt a faiparral, különösképpen a felületkezeléssel kapcsolatos tapasztalatokat szerzett. 1987 és '93 között vegyészeti vezetőként tevékenykedett a Soproni Ingatlankezelő Vállalat Távfütési Részlegénél.

Hamvas Livia 1993. óta adjunktus a Nyugat-Magyarországi Egyetem Kémiai Intézetében. Számos tantárgy oktatásában vett és vesz részt, eleinte gyakorlatvezetőként, újabban előadóként is. Tudományos kutatómunkája a komplexkémia területéhez kapcsolódik. 72 publikációja jelent meg, és többször szerepelt tudományos szakmai konferenciákon is.

Dr. Csiha Csilla PhD.

Az értekezés címe:

Faanyagok felületi érdességének vizsgálata "P" és "R" profilon, különös tekintettel a nagyedényes fajokra

Csiha Csilla a Soproni Erdészeti és Faipari Egyetem Faipari Mérnöki Karán 1994-ben szerzett faipari mérnöki diplomát, majd felvételt nyert a doktori képzés nappali tagozatára. Fogadó intézetében, a néhai Bútor- és Épületasztalos-Ipari Tanszéken (ma Technológia Tanszék) kezdetől részt vett az oktatásban és a

kutatásban. 1998-ban doktori szigorlatot tett.

Doktori tanulmányai végeztével egyetemi tanársági kinevezést kapott, jelenleg egyetemi adjunktus a Terméktervezési és Gyártástechnológiai Intézet Technológiai Tanszékén. Az Európai Unió COST Action E18 és E34 bizottság tagja. Fő területe a fa- és faalapú anyagok felületkezelése és ragasztása. Az értekezéshez kapcsolódó kutatási témája a nagyedényes fafajok érdességének kiértékelését teszi lehetővé, egy új, objektív eljárás és erre a célra kifejlesztett számítógépes program által. Doktori értekezését summa cum laude minősítéssel, angolul is megvédte.

Dr. Paukó Andrea PhD.

Az értekezés címe:

Lucfenyő és erdeifenyő ültetvények faanyagminőségének összehasonlító vizsgálata

Paukó Andrea a Soproni Erdészeti és Faipari Egyetem Faipari Mérnöki Karán 1997-ben szerzett diplomát. Diplomamunkájában Magyarországon először végzett permeabilitás vizsgálatokat akác fafajon.

Az egyetem elvégzése után a Magyar Bútorvállalkozók Országos Szövetségénél dolgozott,

mellette pedig a Kozma Lajos Faipari Szakközépiskolában mint óraadó tanár tanított. 1998-ban mérnök-tanári diplomát szerzett, majd még ebben az évben a Soproni Egyetem Faanyagtudományi Intézetbe került,

ahol Dr. Peszlen Ilona irányításával kezdte meg doktori munkáját.

Kutatási témájában a luc és erdeifenyő ültetvényekből származó, vegetatív szaporítású fajták (klónok) faanyagtulajdonságaiban fellelhető különbségek vizsgálatával foglalkozott. Doktori értekezésének elkészítése mellett elnyerte a Magyar Ösztöndíj Bizottság Eötvös ösztöndíját, amely segítségével az Amerikai Egyesült Államokban a North Carolina State University faanatómiai laboratóriumában 4 hónapot tölthetett el nyárfa klónok vizsgálatával.

Paukó Andrea jelenleg a NyME Faanyagtudományi Intézetének tudományos munkatársa.

Dr. Réthy Zsolt PhD.

Az értekezés címe:

Gyártási folyamatok optimalizálása a minőségügyben alkalmazott kompromisszummodellek felhasználásával

Réthy Zsolt 1972-ben született Budapesten. Középiskolai tanulmányait a Szentendrei Ferences Gimnáziumban végezte. 1996-ban végzett az akkori Könnyűipari Műszaki Főiskola textiltechnológia szakán, ahol 1995-től demonstrátorként dolgozott, majd 1999-ben a Soproni

Egyetem Faipari Mérnöki Karának okleveles könnyűipari mérnök kiegészítő szakán végzett kiváló eredménnyel.

2000-től 2003-ig a Nyugat-Magyarországi Egyetem Faipari Mérnöki Karán volt PhD hallgató. Doktori disszertációját 2004 tavaszán védte meg.

Dr. Réthy Zsolt 1995 óta vesz részt különböző belföldi és külföldi projekteken ipari, logisztikai illetve minőségbiztosításhoz kapcsolódó szoftverek tervezésében és fejlesztésében. A Budapesti Műszaki Főiskolán 1997-től 2000-ig óraadóként rendszeresen oktatott. Jelenleg esetenként tart előadásokat. Főállásban 1998 óta szoftvermérnökként dolgozik.

Dr. Somfai Attila PhD.

Az értekezés címe:

Kisalföldi mezővárosok településszerkezetének geomorfológiai szemléletű kutatása, különös tekintettel Kapuvárra

Somfai Attila 1972. október 10-én született Győrött. Tanulmányait a győri Révai Miklós Gimnázium matematika tagozatán, majd 1991-től a Budapesti Műszaki Egyetem Építészmérnöki Karán folytatta, ahol 1996-ban szerzett diplomát.

1996 őszétől kezdett dolgozni a győri Széchenyi István Főiskola Építészeti és Épületszerkezet-tani Tanszékén. 1997-től 2003-ig városépítészeti témában PhD-kutatást folytatott a Soproni Egyetem (a mai Nyugat-Magyarországi Egyetem) Építészeti Tanszékén, Winkler Gábor professzor vezetésével. Kutatómunkája során huszonkét publikációt jelentetett meg, ebből négy idegen nyelvű. Az

elméleti kutatások mellett gyakorlati tervezőmunkát is folytat, főként középületek tervezésébe kapcsolódott be hazai és ausztriai tervezőirodáknál. A Széchenyi Egyetem felkérésére városépítészeti és építészeti koncepciókat készített és részt vett az Intézményberuházási Kézikönyv elkészítésében is.

2002-ben az MTA VEAB pályázatán a Jog- és Gazdaságtudományi Szekcióban első helyezést ért el. 2003-ban részt vett az osztrák-magyar Fertő-térség fenntartható fejlesztését szolgáló nemzetközi együttműködésben. 2004-től részt vesz a győri ÉTE vezetőségében és tovább folytatja a térség- és településfejlesztés témakörébe tartozó kutatásokat.

Dr. Somfai Attila jelenleg a Széchenyi István Egyetem adjunktusa. Több tárgyból szemináriumokat vezet és szaktárgyi előadó.

Dr. Vértesy László PhD.

Az értekezés címe:

A magyar bútorgyártás és az EU csatlakozás

Vértesy László 1951-ben született Budapesten. A Marx Károly Közgazdaságtudományi Egyetem Kereskedelmi Karán kapott diplomát 1975-ben. Három évvel később az intézmény agrárgazdasági fakultásán védte meg egyetemi doktori értekezését.

Közgazdasági pályáját különböző kutatóintézetekben folytatta, s ezzel párhuzamosan évtizedeken át gyakorlati munkát is végzett mezőgazdasági termelősövetkezetek szakcsoportjainál, majd kisvállalkozásoknál.

Vértesy László 1980 óta vesz részt a felsőoktatásban. Stuttgartban volt vendégprofesszor, majd a

Universitát Hohenheim mezőgazdasági üzemtan tanszékén tevékenykedett, ahol kiemelt területe volt a közösségi agrárintegráció kutatása. 1995-től a Budapesti Közgazdasági Egyetemen tartott rendszeres szemináriumokat végzős nemzetközi szakos nappali hallgatóknak diplomáciatörténet és kulturális ismeretek tárgykörben. 2004-ben PhD fokozatot szerzett a Nyugat-Magyarországi Egyetem Faipari Mérnöki Karán, kutatási témája a magyar bútorgyártás az EU csatlakozás idején.

Dr. Vértesy László 1998-as megalakulásától kezdve oktat a Nyugat-Magyarországi Egyetem Közgazdaságtudományi Karán, a nonprofit szervezetek gazdálkodásától a közpolitikán át a magyar közigazgatás történetéig számos témakörben.

Sopron: a fa tudósainak Alma Matere

tudományos konferencia

2004. szeptember 16.

Érdekes összejövetelnek adott otthont nemrégiben a NyME Faipari Mérnöki Kara. A konferencia apropóját a Főiskoláról 1956-ban Kanadába kivándorolt, és a tanulóit a British Columbia Egyetemen folytató, akkor harmadéves diákok 45 éves találkozója adta, melyet Sopronban rendeztek ebben az időpontban. A Kar örömmel ragadta meg a lehetőséget,

hogy olyan neves tudósok és szakemberek előadásai hangozzanak el, akiknek komoly szerepe volt az észak-amerikai erdészet és faipar, faanyag tudomány formálásában.

A kellemes, barátságos hangvételű rendezvényt Dr. Molnár Sándor nyitotta meg, majd Dr. Winkler András tartott bevezető előadást, melyben síkra szállt a

fának, ennek az értékes, de napjainkban hazánkban sajnálatosan mellőzött, tüzelővé degradált alapanyagának a fontossága mellett. Kanadai részről Dr. Kozák Antal professzor köszöntötte a résztvevőket, mint elmondta, abból a szomorú apropóból, hogy Dr. Bódig József, a neves amerikai faanyagtudós, aki a megnyitót eredetileg tartotta volna, súlyos betegsége folytán nem lehetett személyesen jelen.

A megnyitót követően Dr. Balatinecz János, a UBC emeritus professzora az Amerikában és Nyugat-Európában egyre inkább terjedő, fából és hőre lágyuló műanyagokból készülő kompozitokról tartott előadást. Mint elmondta, ez a viszonylag kis beruházást igénylő, kisebb mennyiségben is gazdaságosan gyártható kompozitféleség magyarországi ipar számára is izgalmas lehetőségeket tartogat. Ezt követte Józsa László két, gyakorlati szemléltető eszközökkel gazdagon illusztrált előadása, melyek egyrészt a fa morfológiája és minősége közötti összefüggésről, másrészt – saját szakértői tapasztalatok alapján – a fa kriminológiai jelentőségéről szóltak.

Dr. Molnár Sándor, a Faipari Mérnöki Kar dékánja a befejezéséhez érkezett NKFP Erdő-Fa Kutatási Program eredményeiről tartott összefoglaló előadást. Ezek után Bariska Mihály professzor számolt be azokról a tapasztalatokról, melyeket az eukaliptusz bányafaként történő felhasználásával kapcsolatos szakértői munkája közben, Dél-Afrikában szerzett. Grozdits György Mark D. Gibsonnal közös előadása arra mutatott rá, hogy a fával kapcsolatos igazán komoly, tudományos áttörést az elmúlt évtizedekben nem sikerült felmutatni. Mint elmondta, korunk új tudományágai, a biogenetika és a nanotechnológia a közeljövőben forradalmasíthatják a faanyag termelését és hasznosítását.

A délutáni szekciót Dr. Kozák Antal és Dr. Kozák Róbert közös előadása vezette be, amelyben azt a kérdést igyekeztek megválaszolni, hogy szolgáltat-e az osztott adathalmazzal történő validitás vizsgálat fontos információt a regressziós modellek kiértékelésére? Az általuk végzett vizsgálatok egyértelműen arra mutatnak, hogy ez a fajta vizsgálat – mely idő- és költségigényes – egyes kanadai szakértők véleményével ellentétben szükségtelen, nem szolgáltat új információt.

A második, videofelvételekkel is illusztrált délutáni előadásban Szamosy Gábor és Bakos Tibor a helikopteres közelítés alkalmazását mutatta be. Ez a módszer Kanada nehezen megközelíthető, nagy értékű erdeinek kitermelése, illetve szórványosan előforduló, nagy értékű faegyedek közelítése esetében az igen magas költségek ellenére is gazdaságosan alkalmazható. Ezt követte Dr. Kovács Zsolt és Dénes Levente előadása, akik egy új szerkezeti kompozitféleség kifejlesztésére irányuló, nagyszabású kutatóprogram eredményeiről számoltak be. A színtűrés-hulladékból készített különféle szerkezetű anyagok szilárdság szempontjából jól megállják a helyüket akár más kompozitokkal, akár a tömör fával összehasonlítva.

Deminger Károly és Grozdits György előadása új technológiák bevezetését és alkalmazását taglalta a kanadai erdészeti szektorban, egy konkrét példán keresztül. Az utolsó előadásban Dr. Bejő László és Dr. Takáts Péter, a NyME Lemezipari Tanszékének munkatársai egy újfajta, cementkötésű kompozit létrehozására irányuló kísérleteik első lépéseiről számoltak be. A vasbeton kiváltását célzó, kísérleti gerendaféleség prototípusai ugyan nem váltották be a hozzájuk fűzött reményeket, de fontos tanulságokkal szolgáltak, amelyek alapján a kutatók joggal reménykednek abban, hogy a későbbiekben sikerül javítani az új termék szilárdságán, és megfontolható lesz annak esetleges ipari bevezetése is. Az utolsó előadást követően Dr. Molnár Sándor zárszóként röviden megköszönte az előadók és a hallgatóság részvételét, és invitált mindenkit egy kis barátságos eszmecsere, pogácsa és saját termésű jó soproni bor mellett.

A konferencia barátságos, oldott hangulatára jellemző volt, hogy – bár hivatalosan nem volt lehetőség kérdések feltevésére – számos esetben alakult ki párbeszéd, vita, sőt barátságos élcelődés is az előadások közben és után, és a hallgatóság elnéző volt azokkal az előadókkal szemben is, akik kissé túllépték a rendelkezésre álló időt. Utólagos visszajelzésekben a kanadaiak nagyon érdekesnek, kellemesnek és tanulságosnak minősítették az összejevetelt, míg a magyarországiak számára bátorító és sok esetben stimuláló volt hallani az idegenbe szakadt kollégák által elmondottakat. Reméljük, hogy a jövőben is lesz lehetőség hasonló rendezvények szervezésére.

In memoriam Dr. Erdélyi József

1943-2004

Winkler András ❖

2004. június 26-án, 61 éves korában, tragikus hirtelenséggel, szívelégtelenség következtében elhunyt Prof. Dr. Erdélyi József, a cellulóz- és papírgyártás, a szál- és rosttechnológia jeles szakértője, a Könnyűipari Műszaki Főiskola és a Nyugat-Magyarországi Egyetem professzora.

Dr. Erdélyi József 1943. április 26-án született Budapesten. 1960-ban szerzett középfokú papíripari technikus oklevelet. 1965-ben a Leningrádi Technológiai Egyetemen kapott vegyész-mérnöki diplomát. 1970-ben a Budapesti Műszaki Egyetemen doktorált, 1972-ben a Magyar Tudományos Akadémián a kémiai tudományok kandidátusa címet nyerte el. 1994-ben sikerrel védte meg akadémiai doktori értekezését, s a kémiai tudomány doktora lett.

Tiszta, szép karriert futott be a gyakorlati, a kutató és oktató pályán egyaránt. 1966-tól a Papíripari Vállalatnál, később 1972-ig a Papíripari Kutató Intézetben dolgozott. 1972-ben került a Könnyűipari Műszaki Főiskolára, amelyet haláláig nem hagyott el. A Papíripari Tanszéken tanszékvezető főiskolai docens, majd főiskolai tanár. 1990-től két cikluson keresztül a főiskola főigazgatója. Tanszékén megszervezte a papírgyártó és papírfeldolgozó szakok mellett a csomagolóstechnológus oktatást is.

A '80-as évek elején szorgalmazta a szoros együttműködést az akkori Erdészeti és Faipari Egyetem Faipari Mérnöki Karával. Az Egyetem és a Kar hűsége, nagy barátjává vált. A közös munka eredményeképpen indulhatott az okleveles papíripari mérnök kiegészítő és a nappali okleveles papíripari mérnök képzés. 1990-ben a soproni Erdészeti és Faipari Egyetemre egyetemi tanári kinevezést kapott, s a Cellulóz- és Papírtechnológia Tanszék vezetője lett.

Ezekben az években Erdélyi József professzor elismert kutatómunkát végzett. 11 elfogadott itthoni és külföldi szabadalmával nagy tekintélyt szerzett. Őt szakkönyv írásában vett részt, a legutolsó kevéssel a halála előtt jelent meg. Tudományos publikációinak száma eléri az ötvenet, ezek magyar, angol és orosz nyelven jelentek meg. Munkásságára több mint hatvan alkalommal hivatkoztak mértékadó külföldi folyóiratokban.

A számára kimért idővel jól sáfárkodott. 1973-tól tagja volt az MTA Szál- és Rostkémiai Albizottságának, a Szál- és Rostfizikai Albizottságának, 1981-től a Természetes Polimerek Munkabizottságának, 1992-től a Szál- és Rosttechnológiai Bizottságának. A MTESZ Papír- és Nyomdaipari Egyesületének országos vezetőségi tagja volt, s a *Papíripar* c. folyóirat szerkesztőbizottságában is tagként működött közre. 1994-ben egy évre a Műszaki Rektori és Főigazgatói Konferencia soros elnökévé választották.

A magyar felsőoktatási intézmények 2000-ben kezdődő integrációja eredményeként jött létre a Budapesti Műszaki Főiskola, amelynek első rektorává választották. 1987-ben Lengyel Lajos díjat, 1997-ben Szentgyörgyi Albert díjat kapott.

Erdélyi József professzor a magyar és nemzetközi papír- és cellulózipar kiváló, elismert, kimagaslóan nagy egyénisége volt. Számítalan tanítványa, barátja – itthon és külföldön – kísérli meg az életet, a szakmát nélküle továbbélni. Betegsége ellenére az elmúlt évben sok hosszú utazásra vállalkozott. Talán érezte, hogy a messzi országok megismerésére már csak kevés ideje van. 2004. július 26-án elindult utolsó, nagy útjára.

III. Faipari Marketing Konferencia

Sopron 2004. szeptember 7.

Pakainé Kováts Judit ❖❖

A piacgazdaság időszakában egyre fontosabb követelmény a vállalkozásokkal szemben, hogy gyorsan, pontosan reagáljanak a gazdasági kihívásokra, minél csekélyebb idővesztéssel ismerjék meg vásárlóik

elvárásait termékeikkel, szolgáltatásaikkal szemben és marketing munkájukhoz minél több erőforrást tudjanak koordináltan mozgósítani, felhasználni. Ebben a korántsem egyszerű folyamatban nagy jelentősége van a

❖ Dr. Winkler András DSc., a NyME általános rektorhelyettese

❖❖ Pakainé Dr. Kováts Judit CSc., egy. docens, NyME Faipari Vállalkozási és Marketing Tanszék

kutatóhelyek, egyetemek, valamint a termelő, kereskedelmi és egyéb szolgáltató szervezetek közös fellépésének. Túl vagyunk ma már a pusztán formai együttműködésen, sokkal inkább szükség van a valós üzleti tartalommal és kellő érdekeltséggel működő kapcsolatokra. A Nyugat-Magyarországi Egyetem Faipari Mérnöki Karán a Vállalkozási és Marketing Tanszék ezen valós üzleti kapcsolatok kialakítását tekintti igazi szakmai küldetésének, s ezért rendezte meg immáron harmadik alkalommal az ITDH Kht. Észak-dunántúli Regionális Képviselőlet közreműködésével, valamint a faipari és bútorigipari szakma részvételével a marketing konferenciáját. Az összejövetel megrendezésében társszervezőként a Faipari Tudományos Egyesület, a Magyar Bútor- és Faipari Szövetség, az Országos Asztalos és Faipari Szövetség, a Pannon Fa- és Bútor Klaszter, és a Fagazdálkodók Országos Szövetsége is részt vett.

A mintegy hetven-nyolcvan résztvevő beszámolt azokról a szakmai tapasztalatokról, amelyek az elmúlt években születtek. Az elhangzó előadások, referendumok kitértek a verseny modern értelmezésére, a befektetési és fejlesztési lehetőségek felvázolására hazai és külföldi területeken, az Európai Unió csatlakozást követő időszak megváltozott feltételrendszerére, a pályázatok jelentőségére, a különböző piacok és piaci szereplők elemzésének fontosságára, valamint a legkülönbözőbb marketing módszerek tapasztalatainak ismertetésére. A rendkívül színvonalas előadások, szakmai tapasztalatcserék és az üzletember-találkozó végső kicsengése az volt, hogy nagyon nagy szükség van a mostanihoz hasonló rendezvények tartására, mert csak ezekkel képesek a vállalkozások kellően helytállni az egyre fokozódó versenyben, s csak ezen konkrét piaci cselekvések ismeretében képesek a kutató szervezetek valós piaci problémákkal foglalkozni, kellő segítséget nyújtani számukra. A rendezvény értékét emelte számos hazai és külföldi szakmai szervezet részvétele, piacvezető nagyvállalat marketing tapasztalatainak bemutatása, s nem utolsósorban nemzetközi hírű, nagy tapasztalattal rendelkező előadó szereplése.

A III. Faipari Marketing Konferenciát Dr. Molnár Sándor, a Nyugat-Magyarországi Egyetem Faipari Mérnöki Karának dékánja nyitotta meg. A nyitó plenáris ülésen elsőként Tonk Emil, a Magyar Marketing Szövetség alelnöke, a Studium 2000 Kft. ügyvezetője tartott előadást a versenytárs-elemzés gyakorlati technikáiról. Az előadó kiemelten hangsúlyozta a „versenytárs és nem a konkurencia” szemlélet fontosságát.

Kazó Gábor a Graboplast Rt. marketingvezetője, a már tavaly célba vett orosz piac sajátosságairól tartott előadást, melynek talán egyik legérdekesebb momentum a száraz adatoknak tűnő számok mögötti dimenziók

érzékeltetése volt. Tapasztalataik alapján elmondta, nagyon fontos az orosz piacon megjelenők összetartása, kommunikációja, mert az orosz fél pillanatok alatt információs fölénybe kerül, amivel máris előnyösebb tárgyalási pozícióba jut.

Az ITDH Magyar Befektetési és Kereskedelemfejlesztési Kht. bécsi igazgatója Dr. Berényi Ferenc, és pozsonyi igazgatója, Dr. Varga Tibor tartott előadást a magyar vállalkozók piaci lehetőségeiről Ausztriában és Szlovákiában. Cselényi Krisztina, az Anest Rt. vezérigazgatója példákat mutatott be az Rt. marketing mixéből. A következő mondat jól példázza az Rt. vevőközpontú szemléletét: „Az eltérő vevőigényeket nemcsak a termékínálatban, de a kiszolgálásban is figyelembe kell vennünk”. Egy további erőssége az Anest Rt. marketingjének a hozzáadott szolgáltatások sokszínűsége, vevőbarát volta. A délelőtti utolsó előadásában napjainkban egyre komolyabb szerephez jutó pályázatírásról, módjairól, lehetőségeiről, mikéntjéről Lakatosné Dr. Nemes Sarolta, a Trendház Pályázati Tanácsadó Kft. cégvezetője tájékoztatta a hallgatóságot.

Ebéd után 14⁰⁰ órakor a három különböző helyszínen és témakörben megrendezett szekcióülések következtek. Ezek közül az elsőben az EU-marketing témakörével, a másodikban a marketing eszközök és módszerek gyakorlati alkalmazásával ismerkedhettek behatóbban a hallgatók. A harmadik szekció keretében az ITDH Kht biztosított kétoldalú konzultációs – üzleti partnerkereső – lehetőséget az érdeklődők számára.

A szekcióülések után következő záró plenáris ülést Hanzséros Sándor előadása vezette be, „100 év az EU előtt és azután?” címmel, amelyben a Roto-Elzett történeti múltján át a jövőbe irányuló gondolatokon keresztül próbált válaszolni a címben feltett kérdésre. Az „Andante kampány” újabb lépéseiről Wilhelm Gábor, a Kanizsa Trend ügyvezetője tartott előadást. Egy játékos feladattal érzékeltette a résztvevőkkel az érzelmek világnak fontosságát. Elmondta, hogy új reklámanyagukban ez dominál.

Mesics Ferenc, az AKE Hungária Kft. gépértékesítő vezetője a faipari gépek és az integrált vállalatirányítási rendszerek kapcsolódásáról tartott előadást. A záró előadást Szügyi György, az Euromanager vezérigazgatója tartotta. A konferencia után a résztvevők fogadáson vettek részt, melynek keretében a soproni borvidék boraiból kaptak ízelítőt és borászati ismeretanyagot.

A III. Faipari Marketing Konferencia gazdag és tartalmas előadásai bizonyára újabb ismeretekkel gazdagították a résztvevőket. A közel 20 előadás, amely számos gyakorlati illusztráció felhasználásával informálta a hallgatóságot, joggal nevezhető hasznosnak a faiparos társadalom számára.

A minőségi hengeresfa feldolgozás fejlesztésének új kihívásai

Szabadhegyi Győző *

A faipari tudományok eredményei iránt érdeklődők a Ligno Novum – Wood Tech szakkiállítás idején ismét lehetőséget kaptak egy újabb szakterület tudományos eredményeinek megismerésére, megvitatására. Amíg az elmúlt évi szeminárium a „Faalapú kompozitok fejlesztési irányai” témát választotta, addig idén a minőségi hengeresfa feldolgozás fejlesztése volt terítéken. A Faipari Mérnöki Kar és a Faipari Tudományos Egyesület közös tudományos konferenciájának az adott különös aktualitást, hogy idén fejeződik be az NKFP Erdő-Fa Kutatási Program, amelynek vezető erejét a Faipari Mérnöki Kar adta.

A Fa- és Papírtechnológiai Intézet 11-es tantermében szeptember 9-én elsőnek **Dr. Molnár Sándor** professzor, a Kar dékánja – egyben az NKFP Erdő-Fa Kutatási Program vezetője – köszöntötte az érdeklődőket. A kutatási program példáján keresztül hívta fel a figyelmet a faipari kutatás jelentőségére. A megváltozott körülmények között az európai térségben csak akkor lehetünk sikeresek, ha az oktatás mellett a színvonalas kutatást, a kutatási eredmények gyors közzétételét is megvalósítjuk. Erre a célra szolgálnak a *Faipar* című tudományos szaklapunkban rendszeresen megjelenő szakkikkek, valamint a mostanihoz hasonló tudományos konferenciák előadásai. Az elhangzott előadásokról néhány gondolat erejéig az alábbiakban számolunk be:

„Nyár klónok faanyagának lemezipari hasznosítása” címmel **Dr. Németh József** professzor, az NKFP program 6.0 „Az értékes minőségi hengeresfa feldolgozásának korszerűsítése” alprogram vezetője tartott előadást. A téma jelentőségét – a már jelenleg is rendelkezésre álló és várhatóan jelentősen bővülő – hazai alapanyagforrás igazolja.

A jelenlegi erdőművelési és fakitermelési technológiák szerint a furnérrönk aránya az összes nettó fakitermelésnek csak 1,5-3%-a. Ez az Állami Erdészeti Szolgálat adatait használva 1999-2008 között 115-155 ezer m³/év alapanyag mennyiséget jelent. Azonban a fokozott (kiemelt) erdőtelepítési program hatására ez az alapanyagbázis várhatóan növekedni fog: 10 év alatt mintegy 150 ezer ha új erdő jön létre (az erdőszültség 19%-ról 25-26 %-ra nő).

Az (elsősorban ültetvényyszerű erdőkből származó) nyár alapanyagforrás várhatóan 240 ezer m³-rel fog bővülni évente, amiből pedig mintegy 130 ezer m³ műszaki furnér gyártható. A gyártható termékek közül a nyár műszaki furnérból, egy fafajból készült és vegyes felépítésű (bükk-nyár) síkpréselt lemezek, LVL jellegű termékek és a lécbetétes bútorlapok jöhetnek számításba.

A tulajdonságjavítás területén elsősorban a tömörítéssel történő sűrűség-növelés igazolta a kutatói elképzelés helyességét, mert ezzel a módszerrel nyár

alapanyagból közepes vagy magas szilárdsági tulajdonságú rétegelt lemezeket is lehet készíteni. Vegyes felépítésű (nyár-bükk) síkpréselt lemezek új, szokatlan szerkezeti felépítésével (Marylandica nyár takarófurnérral és bükk belső-furnérokkal) is sikerült magas szilárdságú lemezt készíteni, melynek hajlítószilárdsága: 90-100 N/mm² (a kontroll bükk lemezé 120 N/mm² volt.) Ennek magyarázata az, hogy a 2 MPa fajlagos nyomás hatására a lényegesen alacsonyabb minőségű nyár takarófurnérok nagy mértékben tömörödnek, míg a belső bükk furnérrétegek deformációja alacsonyabb.

Sikerült bizonyítani azt is, hogy hazai üzemi körülmények között, nyár bázison – a hőprés mérete által meghatározott felhasználói területekre – sikerrel lehet LVL jellegű terméket gyártani. A nem teljes körű, orientáló jellegű laboratóriumi kísérletek alapján állítható, hogy a mintajellegű (alacsony sűrűségű I-214 és magas sűrűségű Marylandica) nyár klónok furnérjaiból szerkezeti felhasználási célú LVL típusú terméket is lehet előállítani. Az üzemi kísérletek – amelyek révén indokolható a hazai kitermelésű nyár klónok bázisán egy LVL típusú, furneralapú termékgyártó üzem létrehozása – anyagtudományi és technológiai alapjai immár rendelkezésre állnak.

Dr. Hargitai László egyetemi tanár „A minőségi hengeresfa fűrészipari hasznosításának fejlesztése” címmel tartott előadást. Mint elmondta, a hazai erdőkből kitermelt fatömeg jelentős arányban tartalmaz kis átmérőjű fenyő, illetve rövid keménylombos fűrészipari célú alapanyagokat. Ezekből az anyagokból vagy kisebb értékű termékeket gyártanak nagy élőmunka-ráfordítással, több évtizedes termelési technológiával, vagy tüzfának, papírfának használgák. Hazánk erdőszültsége, élőfa készlete, az alapanyag fafaj-összetétele indokolja ennek a faanyag nagy értékű hasznosítását, korszerű technikai, technológiai feltételekkel, új értékes termékek formájában.

Becslések szerint az elkövetkezendő 10 évben rendelkezésre álló hengeres faanyagban a fűrészipari feldolgozásra alkalmas fagyártmány-fa (feldolgozási fa) mennyisége több mint 2,7 millió m³. A fő fafajok az összes mennyiségnek a 88 %-át teszik ki (Tölgy 27 %; Bükk 10 %; Cser 9 %; Akác 20 %; Nyarak 22 %). Az összes mennyiség 53 %-a az erdőgazdasági részvénytársaságoknál van. Ezen rövid keménylombos alapanyagok korszerű feldolgozására egy hazánkban kifejlesztett modern fűrészgéphez terveztek technológiát, míg a kis átmérőjű hazai fenyő alapanyag feldolgozhatóságát egy korszerű technikával felszerelt hazai fűrészüzemben, és egy hengermaró gépen vizsgálták.

Vizsgálták a hazai erdei- és feketefenyő állományok, azon belül a síkvidéken nőtt erdők faanyagát és felhasználási lehetőségeit. Ezt követően a nyugat-dunántúli területen, azon belül is a szombathelyi térségben nőtt

* Dr. Szabadhegyi Győző ügyvezető, NyME Faipari Kutató és Szolgáltató Központ

erdeifenyő állományok faanyagából üzemi körülmények között, az ERDÉRT Rt tuzséri fűrészüzemében próbatermelést végeztek, ahol hazánkban a legkorszerűbb fenyő feldolgozó sorral dolgozzák fel az elsősorban külföldről származó fenyő hengeresfát.

A próbatermelés eredményeként (az elért mennyiségi kihozatal 56 % volt) kimondhatjuk, hogy a kitermelt erdeifenyő hengeres faanyagból a minimum 11 cm csúcsátmérőjű, egyenes darabok a ma legkorszerűbb profilforgácsoló termelősorton jó mennyiségi kihozattal, értékes terméké dolgozhatók fel. A faanyag újabb hasznosítási lehetőségeinek megismerésére a szakirodalomban és a Hannoveri LIGNA vásáron tanulmányozták az új módszereket. Eddigi vizsgálataik megerősítették őket abban, hogy a vizsgált faanyagoknak mintegy 30-35 %-a különböző faházépítési elemként is hasznosulhat, ezért a kitermelt törzsek választékolását, hosszolását ennek figyelembe vételével kell végezni.

Dr. Tolvaj László egyetemi tanár „Az akác faanyag nemesítése gőzöléssel” című előadásában többek között arról számolt be, hogy széles hőmérséklet-tartományt megvizsgálva megállapították, hogy a színváltozás erősen függ a hőmérséklettől és a gőzölés idejétől. Ezért a gőzölő berendezés hőmérsékletének konstans értéken tartására nagy figyelmet kell fordítani.

A gőzölés során az akác faanyag kedvezőtlen zöldessárga színe esztétikus, barnás árnyalatúvá változik, és csökken a színbeli inhomogenitás is. Az akác alapszínétől egészen a csokoládébarna színig szinte valamennyi barnás árnyalat előállítható a gőzölési paraméterek megfelelő megválasztásával. Sötétebb árnyalatok eléréséhez magasabb hőmérséklet javasolt, itt viszont a vörös árnyalatok egy része nem érhető el. 95°C alatti hőmérsékleten viszont szélesebb színezeti skála valósítható meg

mérsékelt színbeli sötétedés mellett, de hosszú gőzölési idővel. A vizsgált hőmérséklet-tartományban 6 napnál tovább nem érdemes az akác faanyagot gőzölni. A hőmérséklet növekedésével ez az időtartam rövidül, 130°C-on fél napra zsugorodik.

A gőzölés alkalmas az akác faanyag színbeli inhomogenitásának csökkentésére. Valamennyi vizsgált hőmérsékleten történik színhomogenizálás, mely már a gőzölés kezdeti szakaszában megvalósul. A három színkoordináta közül a világosság szórásának csökkenése a legjelentősebb, ezt követi a sárga színezet. A változás a vörös színezet esetében kicsi, de ezen koordináta értékei akác esetében eleve kicsinyek.

Dr. Csupor Károly egyetemi docens „Új technológiák a faanyagvédelemben” címmel tartott előadást, melyben kifejtette, hogy a fejlesztések során a faanyag megvédése mellett hasonlóan fontossá vált a környezet terhelésének a minimálisra való csökkentése. Bármilyen új anyag vagy technológia értékelésénél elengedhetetlen a „környezet – faanyag – védőszer – károsító” rendszer elemei között fellépő kölcsönhatások elemzése. Környezetkímélő lehetőség a vágástéren és a rönttéren a fólia alatti „oxigénszegény közegben” tárolás, védőgázzal (CO₂), vagy anélkül. A bútütapasz alkalmazhatósága nagymértékben függ a védendő fafajtától, mivel ez a módszer csak abban az esetben lehet eredményes, ha a kéreg nem sérül és nem pattogzik le. Ez az eljárás biocid hatóanyag nélkül is hatékony lehet.

A rendezvény sikere igazolta, hogy igény és szükség van erre az immár hagyományosnak mondható konferenciasorozatra a Ligno Novum idején, mivel az érdeklődők – ha megfelelő a téma – a kiállítás megtekintése mellett is tudnak időt szakítani az előadásokra és a szakmai vitára.

Fórum az új felsőoktatási törvénnyel kapcsolatban Sopronban

2004. október 7-én Magyar Bálint oktatási miniszter részvételével fórumot tartottak a Nyugat-Magyarországi Egyetem oktatói számára. A rendezvényen részt vettek az egyetem rektora, rektorhelyettesei, dékánjai, a Soproni oktatók nagy része, illetve a többi kar számos képviselője is. A fórum célja az volt, hogy az oktatókkal ismertesse az új tervezet és a régi törvény közötti különbségeket, és a kialakuló párbeszéd által segítsen figyelembe venni az Egyetem oktatóinak szempontjait e nagy jelentőségű törvénytervezet véglegesítésében.

A rendezvényt Dr. Faragó Sándor rektor nyitotta meg, aki üdvözölte a minisztert és a megjelenteket. Ezután Magyar Bálint tartotta meg vitaindító előadását. Először is a szekvenciális képzés (az un. Bolognai

folyamat) bevezetésének szükségességéről, előnyeiről ejtett szót. Elmondta, hogy az új rendszer megváltoztatja azt a gyakorlatot, hogy a magyar felsőoktatás a tömegképzést az elitképzés szerkezetin belül valósítja meg, és logikusabbá, átláthatóbbá, átjárhatóbbá teszi a felsőfokú képzést.

A felsőoktatási reform változást hoz az irányítási rendszerben is, valamint az intézményi és az alkalmazási státuszokra és a hallgatói jogositványok megszerzésének időzítésére is részletesen kitér. A miniszter hangsúlyozta azt is, hogy az új törvény fontos eleme az infrastrukturális program, az átjárható, kompatibilis képzés biztosítása, és olyan irányítási rendszer létrehozása, amely az intézményi hatásköröket bővíti.

Az oktatási miniszter szót ejtett számos kényes kérdéstről, nehéz problémáról is. Mint elmondta, ez évben az általános iskolákban 105 ezer első osztályos tanuló kezdte meg tanulmányait, ugyanannyian mint a felsőoktatásban. Mivel e gyermekek mindegyike nem fog egyetemi képzésben részesülni, a magyar felsőoktatásnak hamarosan a lehetőségek szűkülésével kell majd szembenéznie. A jövőben az egyetemeken – így a Nyugat-Magyarországi Egyetemen is – nagyobb hangsúlyt kell kapnia a költségtérítéses képzéseknek, a továbbképzésnek, és a nemzetközi képzési programoknak. Magyar Bálint véleménye szerint a Nyugat-Magyarországi Egyetemet földrajzi elhelyezkedése különösen alkalmassá teheti ez utóbbi területen rejlő lehetőségek kiaknázására. Az egyetemek, főiskolák bevételi forrásai növelhetők továbbá magántőke bevonásával, elsősorban a kutatás-fejlesztés területén. Mindezek megvalósításához manager szemléletű gondolkodásra van szükség.

Arra a véleményre, miszerint az új törvénytervezet veszélyezteti az egyetemi autonómiát, a miniszter úgy reagált, hogy véleménye szerint „nagykorúsítani” kell a felsőoktatási intézményeket. Ennek szellemében számos olyan kompetencia, mely eddig a minisztériumhoz tartozott, most egyetemi hatáskörbe kerül. A törvénytervezet szabadabb gazdálkodást tesz lehetővé az intézményfejlesztések elősegítése érdekében. Az egyetemek, főiskolák többek közt gazdasági társaságokat, alapítványokat is létrehozhatnak, vagy saját vagyonukat bevételeiket állampapírba fektethetnék, vállalkozási tevékenységet folytathatnának, értékesíthetnék ingatlanjaikat. Ezeket a döntéseket minden esetben az adott intézmény Irányító Testülete hagyná jóvá, amelynek elnöke a mindenkoros rektor.

Magyar Bálint rövid ismertetője után Dr. Faragó Sándor, az Egyetem rektora – az egyes karok dékánjainak hozzászólásával kiegészítve – hat témakörbe foglalva ismertette azokat az aggályokat, amelyeket az Egyetem oktatói a tervezettel kapcsolatban megfogalmaztak. A lineáris képzéssel kapcsolatban elmondta, hogy a rendszerben nincsenek egyértelmű garanciák a minőségi képzés biztosítására. Nem tisztázott a több szakos hallgatók helyzete, és az állami finanszírozás kérdése sem. Beszélt az oktatók helyzetéről, ahol elsősorban a –

nemrégiben eszközölt béremelés dacára sem kielégítő – bérezést, valamint a főiskolai és egyetemi címek egybemosásának veszélyeit említette. Nehezményezte, hogy a tervezet egyáltalán nem tér ki az egyetemek kutatási tevékenységére.

A Faragó Sándor rektor által említett negyedik probléma az, hogy hiányoznak a felsőoktatás reformjának megvalósításához szükséges anyagi eszközök, és erre nézve az új törvény tervezete sem ad garanciákat. Szintén hiányoznak a törvényből olyan alapvető fogalmak, mint pl. a kar illetve a dékán személye. Fontos lenne ezen intézmények szerepének tisztázása. Komoly aggályokat ébreszt az irányító testületek kérdése is, mely idegen a magyar felsőoktatástól. Ez olyan személyekből állna, akik nem feltétlenül ismerik a felsőoktatás világát, de törvényileg döntési joggal rendelkeznek.

Faragó Sándor mondandóját úgy összegezte, hogy egy ilyen törvényt nem rövidtávra, hanem hosszas megfontolás és minden lehetőség gondos mérlegelése után hosszútávra kell készíteni. A felsőoktatás résztvevői csak akkor tudják ezt a törvényt magukénak érezni és támogatni, ha kölcsönösen elfogadható konszenzus jön létre a jogalkotók és az oktatók között.

Az oktatási miniszter szoros programja miatt sajnos a válaszadásra már nem sok idő maradt. Magyar Bálint általánosságban arra hivatkozott, hogy reformok, új törvények alkotásakor mindig lesznek olyanok, akiknek az érdekei csorbulnak, a teljes konszenzus elérése utópia.

A képzés finanszírozása jelenleg normatív módon történik, az átállítás nem egyszerű. Az új rendszert fokozatosan, 2010-ig kívánják bevezetni. A finanszírozásban jelenleg sajnos erős megszorításokkal kell számolni, a közelmúlt béremelése miatt. Az egyetemek kutatási kompetenciáit nehéz törvényileg szabályozni, és a kutatás jelentőségének meghatározásánál figyelembe kell venni azt is, hogy kis ország vagyunk. A törvénytervezetben a teljesítményelvűség kiemelkedő szerepet kap, ami a személyi állományra is komoly kihatással lesz majd.

A fórum végén Magyar Bálint kijelentette, hogy személy szerint híve az egyetemek integrálódásának, ezért szorgalmazza, hogy a Nyugat-Magyarországi Egyetemhez csatlakozzon a szombathelyi főiskola illetve a zalaegerszegi felsőoktatási intézmények. Dr. Faragó Sándor kérdésére a miniszter elmondta, hogy vannak olyan elképzelések, miszerint a győri Széchenyi István Egyetem szívesen átvenné az Egyetem győri Apáczai Csere János Tanítóképző Főiskolai Karát. Amennyiben a karnak ilyen szándékai nincsenek, akkor nagyon kis esélyét látja annak, hogy ez megtörténjen.

A miniszteri tájékoztató sajnos sok kérdést nyitva hagyott, és nem nyugtatta meg igazán a felsőoktatásért aggódó munkatársakat. Az egyetem oktatói reménykednek abban, hogy ennek ellenére a kételyek egy része meghallgatásra talált, és hosszú távon nem sérülnek a magyar felsőoktatás, és ezen belül az erdészeti és faipari felsőoktatás hazánkban egyedülálló intézménye, a Nyugat-Magyarországi Egyetem érdekei, lehetőségei, oktatási színvonala sem.

Japán tanulmányút

Takayama, 2003. május – 2004. február

Tolvaj László ✧

A japán JSPS (Japan Society for the Promotion of Science) kutató professzori ösztöndíjasaként 10 hónapot töltöttem Japánban, a Takayama-i Gifu Prefectural Human Life Technology Research Institute-ban. Az intézetben faipari kutatások és a hátrányos helyzetű emberek mindennapi életét megkönnyítő fejlesztések folynak. Az intézetben folyó fával kapcsolatos kutatások döntő része ipari kutatás, mely a faipari cégek aktuális problémáit oldja meg. Ez a kutatási kapcsolat annyira intenzív, hogy a napnak szinte minden órájában tárgyalt az intézetben valamelyik cégnek a képviselője. Az intézetben művelt tudományos kutatási téma a faanyagok termikus modifikálása, és a fény hatására bekövetkező színváltozások vizsgálata.

Az én munkám ezekhez a kutatásokhoz kapcsolódott. A faanyagok fotodegradációját vizsgáltam természetes napfénybesugárzás és mesterséges fényforrások alkalmazásával. A nyári magas páratartalomnak köszönhetően alkalmam nyílt a levegő páratartalma hatásának vizsgálatára is. A Japánban és Magyarországon

honos 10 fafajnak elsősorban az ultraibolya fényhatással szembeni ellenálló képességét teszteltem, külön vizsgálva a korai és késői pászta tulajdonságait. A rendelkezésre álló nagyszámú modern műszer lehetőséget adott az alkalmazott mérési módszerek továbbfejlesztésére, illetve a méréseket befolyásoló, zavaró körülmények hatásának csökkentésére. Volt lehetőségem szakmai tanácsokat adni az intézet fiatal kutató gárdájának.

A közös kutatómunka eredményeként négy angol nyelvű publikáció van megjelenés alatt. Készülőben van egy közös kutatási program az ültetvényben nőtt teak faanyag színének homogenizálására termikus kezeléssel, és tervezzük a japán kollégák magyarországi ösztöndíjas kutató munkáját is. Az intézet nyitott további magyar ösztöndíjasok fogadására is.

A kutatómunka mellett alkalmam nyílt az ország természeti értékeinek és a japán kultúrának a megismerésére is. Jó volt érezni azt a szeretetet és segítőkészséget, amelyet a japán emberektől úton-útfélen kaptam.

Tudományos cikkek benyújtása a Faipar részére

Kiadványunkba örömmel várjuk tudományos igényű közleményeiket. Felhívjuk szíves figyelmüket, hogy a Faipar célja eredeti alkotások közzélése, ezért csak olyan cikkeket várunk, amelyeket más újságban még nem publikáltak. A folyóirat magas színvonala és a szerkesztői munka megkönnyítése érdekében kérjük az alábbiak betartását:

- A cikkeket egyszerű formátumban kérjük elkészíteni. (12pt Times New Roman betűk, dupla sorköz, elválasztások nélkül.) A stílusok használatát kérjük mellőzni. Az ilyen formában elkészített cikkek terjedelme max. 10 oldal lehet, az ennél hosszabb munkákat kérjük több, külön publikálható részre bontani.
- A cikkekhez angol nyelvű címet, kulcsszavakat, és egy rövid (max. 100 szavas) angol összefoglalót kérünk mellékelni.
- A szerzőknél kérjük feltüntetni a tudományos fokozatot, a munkahelyet és beosztást.
- Az irodalomjegyzéket az első szerző neve szerint, ABC-sorrendben kérjük. Kérjük, ügyeljenek a hivatkozások pontos megadására (újságcikkek esetén év, évfolyam, szám, oldalak; könyvek esetén év, a kiadó neve, székhelye, oldalak száma.) Kérjük, a cikken belül a szerző és az évszám megadásával hivatkozzanak ezekre.

- Az ábrákat és táblázatokat a benyújtott anyag végén, külön lapokon kérjük megadni. A táblázatokat és ábrákat meg kell számozni, és címmel ellátni. A szövegben ezekre szám szerint kérünk hivatkozni (1. ábra, 2. táblázat, stb.)
- Az egyenleteket az MS Word egyenletszerkesztőjével kérjük elkészíteni (kivéve egészen egyszerű egyenletek esetében), és szögletes zárójelekkel beszámolni: [1]. Az állandóknál és változóknál dőlt betűformátum alkalmazását kérjük.

Felhívjuk szíves figyelmüket, hogy a Faiparhoz beérkező cikkek lektorálásra kerülnek, ami után azokat, ha szükséges, javításra/átdolgozásra visszaküldjük a szerzőknek. A szerzők javaslatait a lektor személyére vonatkozóan örömmel vesszük.

A végleges, javított szöveget, elektronikus formában (e-mailen vagy floppy-n) kérjük. A kéziratokat a következő címre várjuk:

Bejó László

NyME Lemezipari Tanszék
Sopron
Bajcsy-Zsilinszky u. 4.
9400

E-mail: LBEJO@FMK.NYME.HU
Tel./fax: 99/518-386

✧ Dr. Tolvaj László CSc. egy. tanár, NyME Fizika Intézet